

**Zagadnienia na egzamin magisterski dla kierunku PRACA SOCJALNA
obowiązujące studentów zdających egzamin dyplomowy
od roku akademickiego 2023/2024**

ZAGADNIENIA*

1. Przedmiot i struktura teorii pracy socjalnej.
2. Tradycyjne metody pracy socjalnej.
3. Nowe modele praktykowania pracy socjalnej - kliniczna i makrospołeczna praca socjalna.
4. Podejście skoncentrowane na rozwiązaniach w pracy socjalnej.
5. Dialog motywujący w pracy socjalnej.
6. Diagnoza i projektowanie socjalne jako podstawa postępowania metodycznego w pracy socjalnej.
7. Interwencja kryzysowa, definicja, cele i zasady. Rodzaje i rozpoznawanie sytuacji kryzysowych.
8. Model interwencji kryzysowej w pracy socjalnej na wybranym przykładzie (przemoc w rodzinie, kryzys utraty i żałoby, kryzys suicydalny, kryzys w sytuacji choroby onkologicznej).
9. Interwencja kryzysowa a inne formy pomocy i terapii w kryzysie.
10. Dylematy etyczne w pracy socjalnej.
11. Stanowiska teoretyczne w analizie współczesnych problemów społecznych.
12. Ubóstwo i wykluczenie społeczne w ujęciu teoretycznym (teorie, koncepcje, dyskursy).
13. Pomiar problemów społecznych (na wybranym przykładzie: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, przestępczość, uzależnienia itp.).
14. Komunikacja międzykulturowa jako praktyka pracy socjalnej.
15. Współczesne systemy zabezpieczenia społecznego.
16. Antydyskryminacyjna praca socjalna.
17. Teoria roli społecznej a praca socjalna.
18. Klasyfikacje zaburzeń osobowości i zaburzeń zachowania.
19. Zaburzenia psychiczne w perspektywie różnych etapów rozwoju człowieka.
20. Metody ilościowe i jakościowe w badaniach społecznych.

Bloki pytań w zakresie modułów specjalnościowych

I. Moduł specjalności: Kliniczna praca socjalna.

21. Kliniczna praca socjalna jako metoda pracy socjalnej.
22. Konceptualizacja przebiegu procesu klinicznej pracy socjalnej (etapy).
23. Narzędzia diagnozy stosowane w klinicznej pracy socjalnej.
24. Podejście mediacyjne w klinicznej pracy socjalnej.
25. Asysta rodzinna jako forma pomocy rodzinie z problemem bezradności opiekuńczej i wychowawczej.
26. Specyfika pracy socjalnej z osobami w kryzysie bezdomności.
27. Specyfika pracy socjalnej z osobami z zaburzeniami psychicznymi.
28. Profilaktyka i terapia uzależnień. Metody i formy terapii (na wybranym przykładzie)
29. Terapia skoncentrowana na rozwiązaniu jako metoda pracy socjalnej z osobą uzależnioną.
30. Wybrane modele i podejścia w terapii rodzin.

ZAGADNIENIA *	<p>II. Moduł specjalności: Makrospołeczna praca socjalna.</p> <ol style="list-style-type: none"> 21. Społeczność lokalna, rozwój lokalny, kapitał społeczny i wzory samoorganizacji w społecznościach lokalnych. 22. Makrospołeczna praca socjalna jako metoda pracy socjalnej. 23. Diagnoza problemów społecznych, planowanie, implementacja, monitoring i ewaluacja interwencji socjalnych w społecznościach lokalnych. 24. Techniki i narzędzia makrospołecznej pracy socjalnej. 25. Podstawy prawne, organizacja pracy i zarządzanie zespołami interdyscyplinarnymi. 26. Organizacja systemu usług społecznych w środowisku lokalnym w aspekcie procesu deinstytucjonalizacji. 27. Podejście mediacyjne w makrospołecznej pracy socjalnej. 28. Lokalne systemy wsparcia grup ryzyka w programach samorządowej polityki społecznej. 29. Zarządzanie problemami społecznymi w środowisku lokalnym. Budowanie i ewaluacja strategii rozwiązywania problemów społecznych. 30. Kultura organizacyjna i narzędzia zarządzania zasobami ludzkimi w instytucjach pomocy społecznej.
EFEKTY UCZENIA SIĘ	<p>06PC-2A_W02: zna i rozumie w pogłębionym stopniu współczesne koncepcje teoretyczne oraz nowe, innowacyjne tendencje metodyczne w pracy socjalnej.</p> <p>06PC-2A_W03: zna i rozumie w pogłębionym stopniu zasady działania instytucji i organizacji sektora pomocy społecznej oraz integracji społecznej i ich wzajemne relacje w procesie konstruowania systemu pomocowego,</p> <p>06PC-2A_U06: zna i rozumie w pogłębionym i rozszerzonym stopniu współczesne biologiczne, psychologiczne i społeczne mechanizmy warunkujące funkcjonowanie człowieka,</p> <p>06PC-2A_U07: zna i rozumie w pogłębionym stopniu zastosowanie metod, narzędzi i technik diagnostycznych w celu pozyskiwania danych niezbędnych do opracowania strategii/programów/projektów przeciwdziałania problemom społecznym.</p> <p>06PC-2A_U07: zna i rozumie w pogłębionym stopniu metodologiczne założenia badań społecznych uwzględniających specyfikę pracy socjalnej i pomocy społecznej,</p> <p>06PC-2A_W10: zna i rozumie w pogłębionym i rozszerzonym stopniu przyczyny i konsekwencje wybranych problemów, dysfunkcji i patologii społecznych.</p> <p>06PC-2A_U01: potrafi samodzielnie diagnozować oraz dokonać pogłębionej oceny złożonych zjawisk i procesów społecznych mających wpływ na funkcjonowanie jednostki w rodzinie, grupie społecznej, społeczeństwie, trafnie identyfikować i interpretować problemy w tym zakresie, dokonać pogłębionej teoretycznej oceny przy pomocy pojęć i teorii właściwych dla pracy socjalnej, oraz z zastosowaniem właściwej metody badawczej,</p> <p>06PC-2A_U01: potrafi samodzielnie analizować przyczyny i przebieg procesów makrospołecznych prowadzących do wykluczenia społecznego, z wykorzystaniem zaawansowanych metod i narzędzi pracy socjalnej, wykorzystać pogłębioną wiedzę teoretyczną do ich opisu i analizy,</p> <p>06PC-2A_U05: potrafi samodzielnie, w sposób trafny wybrać i zaproponować rozwiązanie konkretnego problemu społecznego, inicjować nowe formy pomocy, projektować strategie rozwiązywania problemów społecznych, przewidywać wielokierunkowe skutki społeczne tej działalności, przedstawić merytoryczną argumentację dla projektowanych działań,</p> <p>06PC-2A_U06: potrafi wykorzystać w procesie projektowania działań pomocowych na rzecz osób, grup i społeczności lokalnych istniejący potencjał instytucji i organizacji społecznych min. poprzez tworzenie zespołów interdyscyplinarnych i partnerstw lokalnych,</p> <p>06PC-2A_K02: jest gotów do krytycznej oceny poziomu wiedzy teoretycznej z zakresu pracy socjalnej oraz umiejętności metodycznych w tym zakresie, dostrzegania konieczności aktualizowania i pogłębiania kompetencji zawodowych z wykorzystaniem nowoczesnych metod i środków warunkujących profesjonalizację działań pomocowych,</p> <p>06PC-2A_K03: jest gotów do inicjowania działań i uczestniczenia w przygotowaniu projektów społecznych - indywidualnych i zespołowych - służących wdrażaniu innowacyjnych rozwiązań problemów społecznych zgodnie z obowiązującym system prawnym i kodeksem etycznym</p> <p>06PC-2A_K04: jest gotów do prawidłowej identyfikacji i profesjonalnego rozstrzygnięcia dylematów związanych z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego, etycznej odpowiedzialności za podejmowane decyzje i prowadzone działania, podejmowania odpowiedzialności wobec osób, grup, społeczności lokalnych na rzecz których działa</p>

LITERATURA PODSTAWOWA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Beckett Ch. (2011), Podstawy teorii dla praktyków pracy socjalnej, Warszawa: Akademia Pedagogiki Specjalnej. 2. Frysztacki K. (2019), Praca socjalna, 30 wykładów, Warszawa: PWN. 3. Gray M., Webb S.A. (2012), Praca socjalna: teorie i metody: podręcznik akademicki, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN. 4. Howe D. (2011), Krótkie wprowadzenie do teorii pracy socjalnej, Warszawa: Instytut Rozwoju Służb Społecznych. 5. James R.K., Gilliland B.E. (2006), Strategie interwencji kryzysowej, Warszawa: Wydawnictwo Edukacyjne PARPA. 6. Kantowicz E. (2005), Praca socjalna w Europie. Inspiracje teoretyczne i standardy kształcenia, Olsztyn: Wyd. Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego. 7. Kaszyński H. (2016), O uwarunkowaniach rozwojowych klinicznej pracy socjalnej w Polsce, Problemy Polityki Społecznej nr. 35, s. 59-73. 8. Netting F. E. (2012), Makropraktyka pracy socjalnej, Warszawa: Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej. 9. Rymśa M. (2023), W stronę środowiskowych usług społecznych. Deinstytucjonalizacja praktyk pomocowych w Polsce i Europie, Warszawa: Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego 10. Woźniak Z. (2019), Programy i strategie polityki społecznej dla grup ryzyka, Warszawa: Dyfin.
LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brandstaetter A., Herrmann P., O'Connell C. (red.) (2010), Definiowanie usług socjalnych w kontekście europejskim: od ogółu do szczegółu, Warszawa: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej TWP. 2. Connors G.J (2015), Etapy zmiany w terapii uzależnień, Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego 3. de Robertis K. (1998), Metodyka działania w pracy socjalnej, Katowice: Wydawnictwo Naukowe „Śląsk”. 4. Domański H. (red.) (2004/2007), Struktura społeczna, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe: Scholar. 5. Domański H. (red.) (2008), Zmiany stratyfikacji społecznej w Polsce, Warszawa: IFiS PAN. 6. Frysztacki K. (2009), Socjologia problemów społecznych, Warszawa: Scholar. 7. Grzegorzewska I., Cierpiałkowska L. (2018), Uzależnienia behawioralne, Warszaw: PWN. 8. Jarczewska J. M., Krasiejko I., red. (2012), Dialog motywujący w teorii i praktyce. Motywowanie do zmiany w pracy socjalnej i terapii, Wyd. Edukacyjne Akapit, Toruń, 9. Karwacki A., Kaźmierczak T., Rymśa M. (2014), Reintegracja. Aktywna polityka społeczna w praktyce, Warszawa: Instytut Spraw Publicznych. 10. Kaźmierczak T., Rymśa M. (2007), Kapitał społeczny. Ekonomia społeczna, Warszawa: Instytut Spraw Publicznych. 11. Kłós B., Szymańczak J. (2014), Nierówności społeczne w Polsce, Warszawa: Wydawnictwo Sejmowe 12. Kodeks Etyczny Pracowników Socjalnych, np: www.wzps.pl/akty 13. Krasiejko I. (2012), Metodyka działania asystenta rodziny. Wydanie drugie zmienione i uaktualnione, Katowice: Wydawnictwo „Śląsk”. 14. Kwak A. (2008), Rodzicielstwo między domem, prawem, służbami społecznymi, Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej. 15. Miller, Forcehimes, Zweben, (2014), Terapia uzależnień – podręcznik dla profesjonalistów, Warszawa: WUW 16. Piątek K., Karwacki A. (red.) (2007), Aktywna polityka społeczna z perspektywy Europy socjalnej, Toruń: Wydawnictwo Edukacyjne „Akapit”. 17. Sokołowska M. (red.) (2013), Dylematy etyczne pracowników socjalnych, Warszawa: CRZL. 18. Staręga-Piasek J. (2007), Ekonomia społeczna. Perspektywa rynku pracy i pomocy społecznej, Warszawa: Instytut Rozwoju Służb Społecznych. 19. Tarkowska E. (red.) (2013), Dyskursy ubóstwa i wykluczenia społecznego, Warszawa: IFiS PAN. 20. Wolska-Prylińska D. (2010), Projekt socjalny w kształceniu i działaniu społecznym, Katowice: Wyd. Śląsk. 21. Wódcz K., Pawlas-Czyż S. (red.) (2008), Praca socjalna wobec nowych obszarów wykluczenia społecznego. Modele teoretyczne, potrzeby praktyki, Toruń: Wyd. Akapit. 22. Wysocka E. (2011), Warsztat diagnostyczny pracownika socjalnego w obszarze pracy z rodziną oraz przedmiotowe i podmiotowe uwarunkowania procesu diagnozy środowiska rodzinnego, [w:] Trawkowska D. (red.), Pomoc społeczna wobec rodzin, Toruń: Wyd. Edukacyjne Akapit.

*na podstawie uchwały Rady Wydziału z 12.10.2015 r., obowiązująca liczba zagadnień odpowiednio od 20 do 30 na egzaminie licencjackim i od 25 do 40 na egzaminie magisterskim